

Тема 13. Регулювання міжнародної економічної діяльності в державі

Мета: розглянути проблеми та процес регулювання міжнародної економічної діяльності в Україні; з'ясувати критерії впливу з боку держави на умови та результативність міжнародного співробітництва; розкрити основні орієнтири зовнішньоекономічної стратегії, зважаючи на реальний виробничий потенціал та на геоекономічні реалії, що постають перед Україною; охарактеризувати поняття та складові економічної безпеки держави; виявити загрози економічній безпеці України.

План

1. Концептуальні проблеми регулювання відкритої економіки.
2. Напрями підвищення конкурентоспроможності української економіки.
3. Поняття та складові економічної безпеки держави. Загрози економічній безпеці України.

Основні терміни і поняття

Регулювання міжнародної економічної діяльності, конкурентоспроможність, методи і інструменти державного регулювання, міжнародна економічна безпека, національна економічна безпека, складові економічної безпеки, загрози економічній безпеці.

Теми доповідей

1. Митно-тарифне регулювання в Україні.
2. Нетарифне регулювання в Україні.
3. Сучасні форми протекціонізму.

Контрольні запитання

1. Які основні концептуальні проблеми регулювання відкритої економіки?
2. Поясніть, за якими напрямками можна розглядати вплив, що здійснює сфера міжнародного співробітництва на національну економіку.
3. Охарактеризуйте моделі відкритої економічної політики.
4. Які підходи використовують для оцінки конкурентоспроможності національної економіки?
5. Розкрийте сутність традиційних засобів підтримки національного товаровиробника у сфері міжнародної торгівлі.
6. Що є підставою для вживання антидемпінгових заходів?
7. Що розуміють під міжнародною економічною безпекою?
8. Охарактеризуйте основні складові економічної безпеки держави.
9. У чому полягають проблеми економічної безпеки України на макрорівні?
10. Виділіть актуальні проблеми економічної безпеки України на макрорівні.

Тестові завдання для самоконтролю

1. За такого виду протекціонізму зменшуються тарифні обмеження і збільшуються нетарифні:
 - а) колективний протекціонізм;
 - б) селективний протекціонізм;

- в) прихований протекціонізм;
 - г) монопольний протекціонізм.
2. Інструменти прямого впливу держави на умови та результативність міжнародного співробітництва – це:
- а) засоби економічної політики уряду, за допомогою яких він визначає конкретні особливості економічних дій та процесів;
 - б) засоби впливу на вартісні пропорції та на абсолютні показники цін у міжнародній торгівлі;
 - в) маніпуляції з валютним курсом, митними ставками, податками тощо.
3. Інструменти непрямої дії впливу держави на умови та результативність міжнародного співробітництва – це:
- а) засоби впливу на пропорції та показники цін у внутрішній торгівлі країни;
 - б) засоби економічної політики уряду, за допомогою яких він визначає конкретні особливості економічних дій та процесів.
 - в) засоби впливу на вартісні пропорції та на абсолютні показники цін у міжнародній торгівлі: маніпуляції з валютним курсом, митними ставками, податками тощо.
4. До інструментів прямої дії можна віднести:
- а) податки;
 - б) митні тарифи та стягнення;
 - в) нетарифні обмеження експортно-імпоротної діяльності.
5. Головними засобами з інструментарію непрямої дії є
- а) митні тарифи та стягнення;
 - б) виділення бюджетних коштів;
 - в) тарифні обмеження.
6. Яка залежність існує між макроекономічними показниками та рівнем економічної безпеки держави?
- а) пряма;
 - б) зворотна;
 - в) обидві.
7. Що обмежує можливості структурної перебудови національного господарського комплексу, становлення його ефективної зовнішньоекономічної спеціалізації та дедалі більше загрожують економічній безпеці держави?
- а) залежність між макроекономічними показниками та рівнем економічної безпеки держави;
 - б) розрив між невисокою експортною спроможністю та великою імпоротною залежністю економіки;
 - в) низька ефективність фінансового сектору.
8. Наявність у держави можливостей для стабільного забезпечення розширеної репродукції виробничого потенціалу в промисловості, сільському господарстві та в усіх сферах докладання соціально корисної праці – це:
- а) енергетична безпека;
 - б) економічна безпека;
 - в) фінансова безпека.
9. До складових економічної безпеки НЕ відносять:
- а) здатність забезпечувати швидкий розвиток національної економіки;

- б) наявність ефективних можливостей підтримувати стабільний стан соціально-економічної системи;
- в) здатність підтримувати науково-технічні розробки, впроваджувати лідируючі технології, інновації, забезпечувати надходження до країни технологій, ноу-хау, передових методик управління.

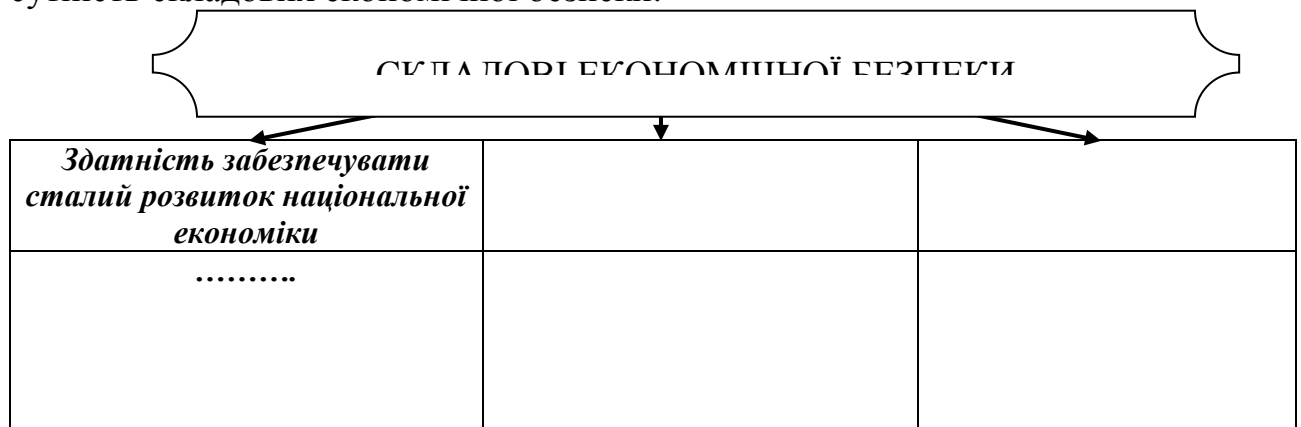
10. Бажані орієнтири, а також граничні значення – крайні величини, перевищення яких за різних ситуацій може зашкодити нормальному перебігу подій, деформувати модель розвитку, умови відтворення, призвести до економічного колапсу, руйнівних тенденцій у сфері економіки – це:

- а) якісні критерії національної економічної безпеки;
- б) кількісні критерії національної економічної безпеки;
- в) обидва варіанти правильні.

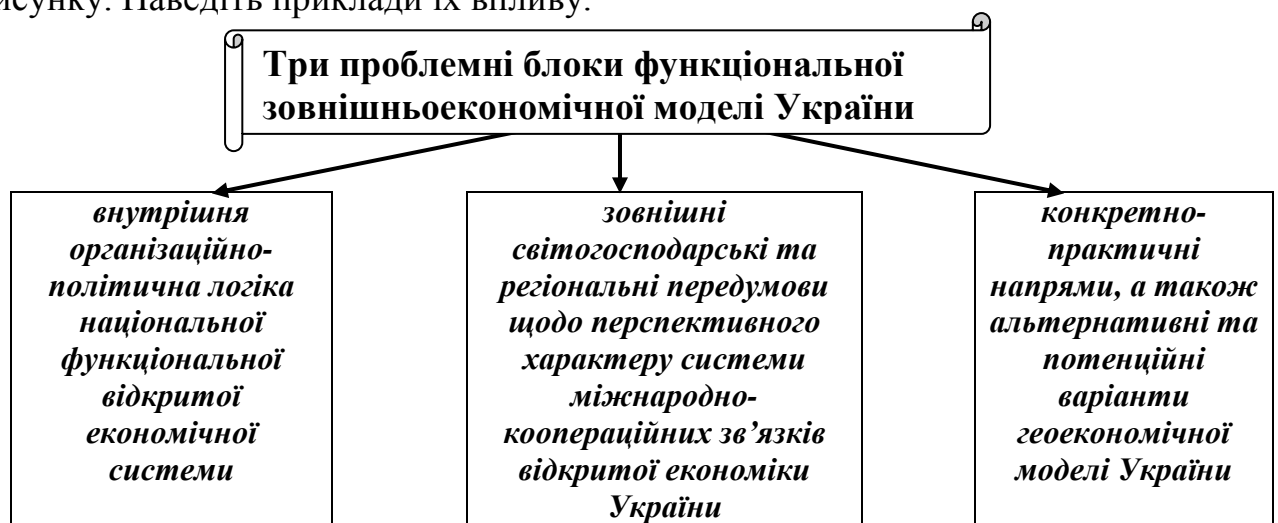

Практичні завдання

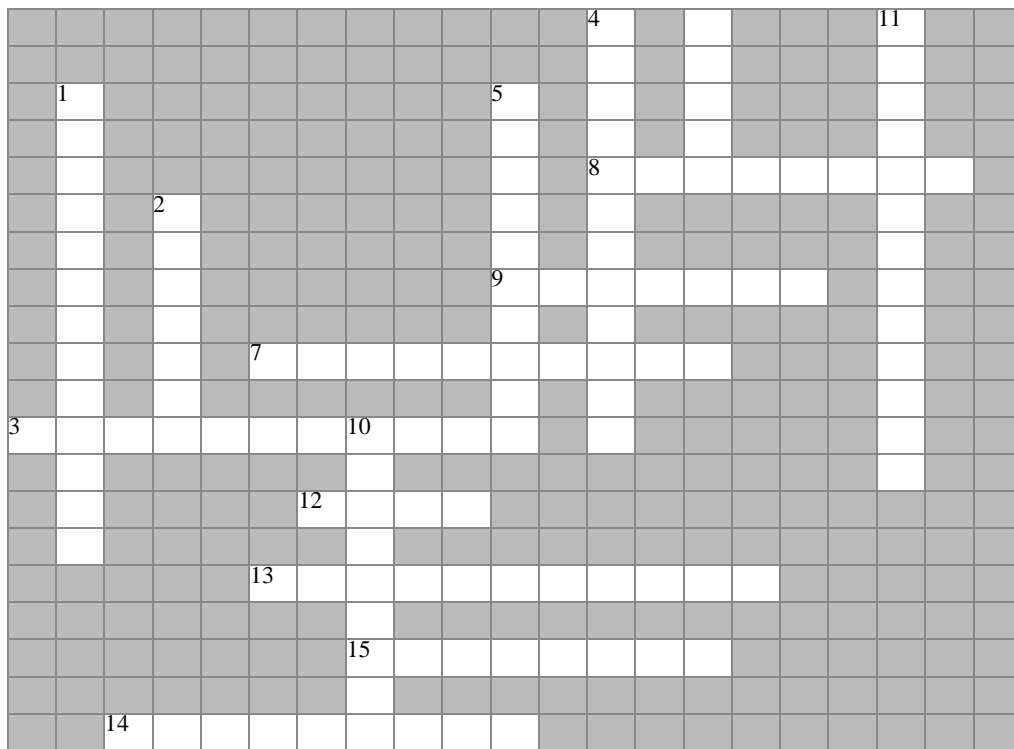
Завдання 1. Завершіть структурно-логічну схему. Охарактеризуйте сутність складових економічної безпеки.

Завдання 2. На сьогоднішній день виділяють три проблемні блоки функціональної зовнішньоекономічної моделі України, які наведено на рисунку. Наведіть приклади їх впливу.

Завдання 3. Розгадайте кросворд.

По горизонталі:	По вертикалі:
3. Безперервне відновлення обсягів, якісних параметрів та умов виробництва товарів, послуг та духовних благ. 7. Довгострокові вкладення капіталу у підприємницьку діяльність з метою одержання певного доходу. 8. Закрита економіка. 9. Умови, в яких перебуває складна система, коли дія зовнішніх факторів і внутрішніх чинників не призводить до процесів, що вважаються негативними по відношенню до даної складної системи у відповідності до наявних, на даному етапі, потреб, знань та уявлень. 12. Загальна сума непогашених позик. 13. Наука, яка розглядає вплив географічних чинників на внутрішню й особливо зовнішню політику держав і націй. 14. Об'єкти впровадження чи процес, що веде до появи чогось нового – новації. 15. Процес зростання споживчих цін на продовольчі, непродовольчі товари, послуги.	1. Технічно найдосконаліша галузь матеріального виробництва, основа індустріалізації економіки, яка має вирішальний вплив на розвиток продуктивних сил. 2. Вивіз із митної території країни за кордон товарів і послуг без зобов'язання їхнього зворотного повернення. 4. Об'єктивний соціальний процес, змістом якого є зростаючі взаємозв'язок і взаємозалежність національних економік, національних політичних і соціальних систем, національних культур, а також взаємодії людини й навколишнього середовища. 5. Складне соціально-економічне явище, при якому частина економічно активного населення не має роботи й заробітку. 6. Ввезення на митну територію країни товару (товарів), призначеного для споживання у цій країні. 10. Соціальна наука, що вивчає суспільний процес господарювання; шукає відповіді на запитання: що, скільки, яким чином і для кого виробляти з відповідним дослідженням альтернатив у використанні обмежених ресурсів та засобів. 11. Одна з форм суспільної організації виробництва, в основі якої лежить поділ праці.